

Wiadomości krajowe.

Z Medyolanu. — Jego Cesarzowicowska Mość Arcy - Xiążę Rayner Vice - Król Lombardzko - Wenecki wraz z swoją małżonką Xiężniczką Savoyen - Carignan odprawili na d. 2. b. m. uroczysty wjazd do Medyolanu i przyjęci byli z największą radością od licznego zgromadzonego Ludu, który napelniał wszystkie ulice i place publiczne.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpania.

Gazety Paryżkie zawierają artykuł z Madrytu wyrażający co następuje: „Około 40 Deputowanych do Stanów (*Cortes*) tutaj się znajdujących, zbierają się codziennie u jednego lub drugiego z Członków. Na ostatnim Zgromadzeniu uchwalili oni, iż skoro się zbiorą Stany (*Cortes*), uczynią przetożenie wytoczenia sprawy owym 69 Deputowanym, którzy w roku 1814 żądali od Króla zniesienia Konstytucyi; ponieważ zaś podług tejże Konstytucyi ciż 69 Deputowani musieliby wskazani być na śmierć, mają więc zanieść prośbę do Króla o ułagodzenie kary. Don Romero Puente, jeden szczególnie z pomiędzy 40, tak dalece sprzeciwił temu, żeby nieproszono Króla o ułagodzenie kary, że inni odwołali swoje wnioski. Uwagi godna, iż pomiędzy tylu Deputowanymi ten tylko jeden pała zemstą i żąda krwi rozlewu mając iuż przytem blisko 80 lat.

Wielka Brytania i Irlandya.

Listy z Paryża datowane pod d. 24. Czerwca zawierają z Londynu wiadomości następujące: Posiedzenie Izby Niższej na d. 23. nie było tak ważnem iak się spodziewano; ponieważ P. Brougham przez słabość swoją nie mógł uwiadomić Izby, kiedy Królowa będzie mogła przyjąć adres więc dopiero d. 24. o godzinie 4 otrzymała Izba odpowiedź, daną przez

Królową na powyższy adres. O to jest onego treść następująca.

„Z uczuciem wdzięczności przyjmuję oświadczenie w celu uprzątnienia nieszczęśliwych w rodzinie Królewskiej nieporozumień; „oświadczam oraz, iż w tej chwili mocnem serca moiego jest życzeniem, ażeby ta cała okoliczność stosownie do zasad przez Parlament rozstrzygnięta została. Powinnam jeszcze wynurzyć Izbie wdzięczność za te przyjacielskie uczucia, które są w iey oświadczeniu. Przekonywam się z tego, że Izba jest wierną reprezentacją wspaniałomyślnego Ludu, któremu tyle winna iestem wdzięczności, iż nie wiem, iak ją będę mogła okazać. Wiem, iż to oświadczenie może nie spodoba się tym, którzy w krótkce może Sędziami moimi zostaną. Jako poddanka, poddałabym się z uszanowaniem i bez szemrania przyjęłabym powyższe żądanie; ale iako oskarżona, iako obrażona Królowa, winnam mnie, i moim poddanym, abym oddała całą tę okoliczność publiczney sprawiedliwości, która iest obroną tak najmocniejszego, iak i najsłabszego „człowieka.“

Po przeczytaniu odpowiedzi Królowey i złożeniu iey na stole Parlamentu odroczone posiedzenie na Poniedziałek d. 26. Czerwca.

Najnowsze gazety Londyńskie z d. 27. Czerwca zawierają ważne wiadomości o stanie sprawy Królowey. Kuryier z daty powyższej wyraża się w sposobie następującym: „Pytanie względem sprawy Królowey z każdym dniem inną przybiera postać i nadaie iey każdy zmianie większą wagę.

W zeszłej nocy podaną została Izbie Parów przez Lorda Dacre prośba Królowey, w której uprzednie oświadcza się Królowa przeciwko tajnemu śledztwu. Gdyby zaś Izba stawiała na przedsięwzięcie takowego śledztwa, więc żąda Królowa Jey Mość, aby to nie pierwey było przedsięwzięte, dopókiy potrzebni świadkowie do iey usprawiedliwienia nie przybyli z Włoch. Prośba ta kończy się żądaniem, aby ieszcze dzisiaj przed

kratkami Izby wysłuchano iey obrońców, względem przedmiotów zawartych w prośbie. Przyjęto, a P. P. Brougham i Denman zostali przywołani. Zacni i uczeni Panowie używali różnych rozumowań dla zniewolenia Izby zawieszenia dalszych kroków do dwóch miesięcy. Po ich odejściu rzekł Lord Liverpool, iż stosownie do zawartych w prośbie Królowey przełożeń, sądzi bydy potrzebą, aby w wydanych rozporządzeniach na dzień następujący nieiakię zaszyły odmiany; z tądniosł, aby Zgromadzenie tajnego Wydziału odroczone było na Poniedziałek d. 20. co i przyjęto. Lord Grey, który przyrzekł był uczynić swóy wniosek w przeszłej nocy, odłożył go na ten sam wieczor, będąc wezwany do znaydowania się na Zgromadzeniu. Zapowiedziany wniosek przez zacnego Lorda, jeżeli zostanie przyjęty, będzie zapewne tey myśli, aby zebranie się tajnego Wydziału odłożone na dzień intrzejszy daley odciągnąć, lub umiarkować. Nie możemy oznaczyć, czyli postępowanie tego Wydziału w ogólności, w skutek przełożoney Królowey Jey Mości prośby ma podpaść odmianie, sądziemy atoli podobnieyszem do prawdy, iż żadna w niem nie zaydzie odmiana.

O to jest treść namienioney i przez Lorda Dacre przełożoney proźby Królowey:

Do Duchownych i świeckich Lordom zgromadzonych w Parlamencie. „Karolina Królowa. Dowiedziała się Królowa, iż dochodzenia Parlamentowe już się „rozpocząć mają. Widzi się przeto zagnloną „oswiadczyć, iż równie teraz, iak i dawniey „niezłomnem iest iey postanowieniem uspra- „wiedliwić się ze wszystkich przeciw sławie „iey czynionych zarzutów, i prosić o iak „nayaćisłeysze dochodzenie iey postępowania. „Przeciwna iest wszelkim dochodzeniom tayne- „nym, oświadcza iednak, że chociażby Izba „przez tajne dochodzenie postąpiła sobie w „brew zasadam słuszności i prawu, Królowa „nie lęka się i wtedy niczego, jeżeli docho- „dzenia wstrzymane zostaną aż do przybycia „świadców, którzy przybędą dla wystawienia „całej tey sprawy w prawdziwym świetle, nie „sądzi atoli, ażeby Izba tę widoczną niespra- „wiedliwość popełniła, iżby pod nieobecność „osob, na których całe wyświecenie sprawy „zależy, a które za kilka dopiero tygodni „przybędą do kraiu, przystąpiła do tajnego „dochodzenia. Skoro zaś przybędą, wskaże „im Izba drogę do postępowania zgodnie z „zasadami sprawiedliwości; teraz zaś Królowa „prosi, ażeby obrońcy iey przed Parlamen-

„wemi kratkami stanąć mogli względem iey „petycyi.“

Powyzsza prośba przesłaną była właściwie Lordowi Kanclerzowi przez Królowę, aby ją podał Izbie Wyższej, lecz ten nie przyjął tego na siebie i osądził, iż daleko stosowniey będzie, kiedy prośba ta przez innego Lorda zostanie przełożoną.

W Izbie Niższej oświadczył Lord Castlereagh na d. 26., iż w skutek odpowiedzi Królowey na udzieloney Jey adres, przełoży wniosek w przyszły Czwartek za dni osim (d. 6. Lipca), jeżeliby przez Izbę Wyższą nie było pierwey przedsięwzięte sądowe postępowanie; oraz wniosł on, aby tylokroć już odwiekane rozprawy względem poselstwa Królewskiego odłożyć na Piątek za dni osim (d. 6. Lipca). Oba te przełożenia przyjęto, a przełożony przez P. Western dodatek, aby powyzsze rozprawy od dnia dzisiejszego na miesiąc sześć odwieć, to iest: by ie zupełnie podczas terażniejszych posiedzeń zaniechać, odrzucony został 195 głosami przeciwko 100.

Gdy na d. 24. około południa Deputowani Izby Niższej byli u Królowey mieli na sobie dworkie galowe suknie. Przy wysiadaniu z pojazdów licznie zebrane pospolstwo przyjęło ich sykaniem i świstaniem i wołało: precz z Wilberforcem! Wyrzućcie za drzwi Deputowanych! Królowa przyjecha Deputowanych w sali, obok niey stali: Lady Hamilton, P. P. Brougham i Denman w swoich ubiorach adwokackich i w wielkich perukach. Deputowani uklękli na iednym kolanie i pocałowali rękę Królowey; P. Wilberforce przeczytał adres Izby, nad co Królowa dała napisaną odpowiedz P. Broughamowi dla odczytania iey i oddania Deputowanym, ci poczem ukloniwszy się nisko oddalili się. Gdy Deputowani wyszli przed dom zaczęło pospolstwo na nowo sykać; tymczasem P. Brougham odprowadził ich aż do powozu znaywiększą grzecznością dla okazania Ludowi co sie im przynależy. Tu zaczęło pospolstwo wołać. Jak odpowiedziano Deputowanym, tak lub nie! gdy ie zapewniono, że nie, okazało pospolstwo przez oklaski swiętę radość. Wzywało Królowey, aby wyszła; ukazała się więc na ganku, ubrana w suknię atlasowę czarną, bogato haftowaną, na sobie miała dyadem z listcia laurowego wysadzony szmaragami, a stroj na głowie przybrany w piora z ptaka rayskiego. Pospolstwo przyjęło ją znaywiększymi oklaskami. Lekarz będący na połowie płacy nazwiskiem Morgan, zaczął wybiiać niższe okna w iey domu, lecz ledwie przez usiłowa-

nie Urzędników Policji uszedł wściekłości popółstwa.

Kuryier z 26. z powodu owego wypadku następująca czyni uwagę: Niewarto zastanowienia, iż PP. Izby Niższej, którzy udali się w Sobotę d. 24. do Królowej Jey Mości tak za swoim przybyciem, iak i przy oddaleniu się przyjęci byli przed domem od zgromadzonego popółstwa ze wzgardą i złorzeczeniem, i że pomimo tego ukazała się Królowa zaraz na ganku domu dla przyjęcia okłasków zebranej kupył... Nie powinnaż była Królowa przemówić do siebie samey: „Pospółstwo winne się stało nieprzyzwoitości, wzgardzając i wysmiewając 4 oznaczonych Członków Parlamentu, mianowanych dla udzielenia mi uchwał wysokiego Zgromadzenia. Winna iestem moim uczuciom, godności i moiemu charakterowi, abym nie była w położeniu, któreby mie do takiego postępowania mieszały. Nie przy stałoby mi przyjmować okłaski popółstwa, powstającego z nieprzyzwoitemi okrzykami na osoby, z któremi ia z uszanowaniem obchodzić się iestem obowiązana. Nie należy mi znosić, aby na chwilę miało o mnie podeyrzenie, iż takiey pragnę popularności.“ — Gdyby takie zdania miały przystęp do umysłu Królowej, i gdyby podług tych postępowała, uważaliby byż stosowniejszem postępowanie, stopień, płęć i terazniejsze iey położenie.“

Naynowsze listy Paryzkie zawierają wiadomość z Londynu, d towaną pod d. 28go Czerwca. Lord Grey, zrobił w nocy zeszłej w Izbie Wyższej wniosek dla cofnienia uchwały Izby, mocą której mianowany został tajny Wydział, przeznaczony dla rozpoznania załączonych do poselstwa Królewskiego dokumentów, tyczących się postępowania Królowej; przełożenie to wspierał mową namieietną przeciwko Ministrom, których postępowanie raczej podlegać powinno śledztwu. — Lord Liverpool odpowiedział: „Mowa, którą dopiero miał zacny Lord natchniona iest od silnego stronnictwa. Ia i wszyscy moi towarzysze nie obawiamy się bynajmniey, abysmy byli sądzeni od Parlamentu i potomności. Jakażby tego kraju była dzisiaj pomysłność, gdyby los iego, oddany był w ręce Ministerium, którego zacny Lord był Członkiem! Niechay Izba rozstrzygał Potomność sądził (Słuchaycie! Słuchaycie!) Co się dotyczy Królowey, to iedynie i szczególnie postanowienie przybycia do Londynu tey Xiężney, stało się przyczyną tych użalenia się godnych rozpraw; coż innego do czynienia pozostawało, albo

ia uznać Królową ze wszystkimi iey prawami i honorami lub ia oskarżyć. Bydż może, że skutki uchwalonego śledztwa ze strony Wydziału będą: rozłączenie lub bil karny. Cożkolwiek bądź nastąpi, nie uwłacza Królowy bynajmniey śledztwo tych papierów tajnego Wydziału; i dopiero w tedy iak Wydział zda sprawę, będzie mogła Izba rozstrzygnąć, czyli potrzebne są sądownicze kroki, iakie należy zachować formalności iakie termina przestrzeżać potrzeba.“ — Po długich rozprawach odrzucono wniosek Lorda Grey 102 głosami przeciwko 47. — Mianowany przez Izbę Wyższą Wydział tajny, zebrał się na d. 28. w południe dla przedsięwzięcia swoich działań i rozpoznania papierów ściągających się do postępowania Królowey za granicą. Wszystkie Członki były obecne, wyjąwszy Xięcia Wellingtona, Margrabiego Landsdowne i Lorda Kanclerza, który zajęty był pełnieniem powinności sądowniczey. Wydział ten chcąc rozpocząć posedze ie, upatrywał mieysca, nakoniec wybrał tak nazwaną stare salę iako nayodleglejszą. Odzwierni i inni urzędnicy Izby osadzili przychody, aby nikt nie zbliżył się do sali posiedzeń.

Gazeta poranna zapewnia, że w przypadku, gdyby w Izbie Wyższej przełożony był bil przeciwko Królowej, PP. Brougham i De-man nie będą przypuszczeni do kratek Izby Wyższej dla popierania sprawy. P. Brougham w takim przypadku ma złożyć godność Deputowanego, co Królowa miała przyjąć iako dowód przychylności

W Niedzielę d. 25. byli na obiedzie u Królowey: Lord Hood i Starszy giminy Wood. O godz. 6. wieczorem pojechała Królowa do Castlebur domu wi yskiego zmarłego Xięcia Kent, nie daleko Caling, o godzinie 9. powróciła do miasta. Mówią, iż Królowa życzy sobie blisko Londynu nając dom wieyski na rok.

Francya.

Xiążę Decazes przybył do Paryża dnia 22. Czerwca po południu o 2. godzinie. Gazeta Francyi zapewnia, że Xiążę ten otrzyma na dniu 23. z rąk Króla listy wierzytelne i na d. 24. uda się do Londynu. Xiążę ten w godzinę po przybyciu swoiem do Paryża odwiedził Xięcia Richelieu i Ministra Sprawiedliwości P. de Serre. O godzinie 10. wieczorem miał u Króla posłuchanie prywatne. Na drugi dzień popołudniu o godzinie 2. odwiedził Xiążę Ministra spraw zewnętrzných Barona Pasquier.

— O 1/4 na 5. dał znowu Król prywatne posłuchanie Xięciu, które trwało do w pół do szósty.

W Izbie Parów rozpoczęły się rozprawy nad nowém prawem wyborowem d. 24. Czerwca. Xiąże Decazes, który znowu na dnia 23. miał u Króla posłuchanie, był na tem posiedzeniu. Słysząc, że dopiero za dni 8. lub 10. wyjedzie do Londynu a przynajmniej do d. 29. z. m. nie opuścił Paryża.

Zjednoczone Niderlany.

Sąd Harlemski wydał na d. 20. Czerwca wyrok w sprawie Hrabiego St. Leu (Ludwika Bonapartego), którą prowadził przeciw Królowi Holenderskiemu. Jak wiadomo Hrabia upominał się o dom w lasku Harlemskim, zbudowany przez P. Hope, ponieważ na wybudowanie tego domu użyte były fundusze należące pod zarządzenie Hrabiego. Trybunał uznał nienależytą czynność Hrabiego i wskazał go na koszt procesu.

Królestwo Polskie.

Najjaśniejszy Cesarz i Król Jegomość dekretem swym z dnia 11/23. Maia r. b. raczył najłaskawiej mianować JWgo Senatora Woiewodę Badeniego Ministrem Prezydującym w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.

Gazeta Wrocławska z d. 12. b. m. donosi: Xiężna Grudczyńska małżonka Wielkiego Xięcia Konstantyna przybrała nazwisko Romanow. (Nazwisko panującego Domu Cesarzkiego w Rossyi.)

Rossya.

Nad odbudowaniem spalonego pałacu Cesarzkiego w Carskimiele pracują spieszenie i jeszcze przed zimą będzie gotowy.

Ukończono już model cyrkwii Isaakowskiej, która podług wielkiego stylu ma być powiększona i wystawiona z marmuru. Model ten zrobiony jest starannie i pięknie. Architektem jest Montferrant. Koszt na ten model łożony, wynosi 60000 rubli. Budowa kościoła trwać będzie lat 10, podług obrachunku kosztować ma 30 milionów rubli, z których rocznie 3 miliony będzie użytych.

W Petersburgu zaprowadzają teraz delizans na akcyje, który odbywać będzie re-

gularnie podróż między Moskwą a Petersburgiem; odległość wynosi 104 mil Niemieckich. Podróż ta trwać ma 96 godzin rachując w to czas obiadowy podróżnych, mieysce w powozie kosztować będzie 95 rubli, a na powozie 50. Sposób ten przejeżdżania przy związku pomiędzy dwoma Stolicami jest tak użyteczny dla publiczności jak okręty parowe, które już od lat kilku w oznaczonych godzinach płyną do Kronstadu i na powrót, i są bardzo dogodnie dla przeprowadzania towarów i podróżnych. — Ukaz

Cesarski rozkazuje zamianę 10 i 5 rublowych assygnatów Rossyjskich za nowe; termin zamiany przeznaczony jest do 1. Stycznia 1821.

Pani Katalani dawszy czwarty koncert pojechała na nieiaki czas do Carskiegoosiecia, żądajdy powróci, da ostatni koncert. Za wchod płacą po 25 rubli papierowych, zwyczajny przychód wynosi 20000 rubli. Z Petersburga pojedzie do Moskwy, a jadąc ztamtąd na powrót do Francyi lub Włoch, będzie znowu w Warszawie.

Turcyja.

Z Konstantynopola dnia 10. Czerwca. — Uzbrajania przeciwko Baszy Janiny idą z pospiechem. Dwa orta (pułki) artyleryi z 15 działami wyruszyły przed kilku dniami; równie inne oddziały z działami miały się z nimi udać. Mówią z nieiakiem zapewnieniem o mającem nastąpić mianowaniu bytego Muselima Dramy Mahmud Beia, na trzech buncznych Baszę do Trykala i na Dowodzącą tych przemyków, których Ali Basza oddadź się wzbrania.

Były wielki Wezyr Derwisz Machamed Basza, mianowany jest Wielkorządcą Aidin, tameczny zaś Dowodzca Derendeli Hassan Baszą Brusy. Basza Nuri uda się do Vallony w Albanii dla wzmocnienia wojska wystanego przeciwko zbuntowanemu Ali Baszy. — D. 8. b. m. zaszła zmiana w Ministerium Porty. Niszandszy (Sekretarz Stanu Sultana) Hassan Tahsin Efendi został złożony, mieysce jego zastąpił Hamud Bey, który wraz z Esseid Ibrahimem Chuld Efendi i Nagib Efendi przeznaczonymi przed kilku laty do Wiednia i Paryża na Posłów był mianowany Posłem także do Londynu, lecz równie tak jak tamci nie udał się był na swoje przeznaczenie.